

הצעת חוק הפטנטים (תיקון מס' 10), התשע"א-2010

1. תיקון סעיף 94 בחוק הפטנטים, התשכ"ז-1967¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 94 –
- (1) בסעיף קטן (א), המילים "ולאחר התייעצות עם שר המשפטים" – יימחקו;
- (2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) תוקפו של צו שניתן לפי סעיף זה שנתיים, ואולם רשאי שר הביטחון להאריך את תוקפו בתקופות נוספות, שכל אחת מהן לא תעלה על שנתיים, אם ראה בכך צורך כאמור בסעיף קטן (א);
- (ד) החליט שר הביטחון לתת צו לפי סעיף זה או להאריך את תוקפו – ינמק את החלטתו"
2. בסעיף 96 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "לפי סעיף 94" יבוא "או על הארכת תוקפו של צו כאמור", במקום "שופט בית המשפט העליון" יבוא "מי שכשיר להתמנות לשופט בית משפט מחוזי או שופט בדימוס של בית משפט כאמור" ובסופו יבוא "(בסימן זה – ועדת הערר)";
- (2) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:
- "(ד) ההוראות לפי חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992² (להלן – חוק בתי דין מינהליים), למעט סעיפים 7 ו-45 לאותו חוק, יחולו, בשינויים המחוייבים ובשינויים המפורטים בחוק זה, על ערר ועל ועדת הערר לפי פרק זה."

דברי הסבר

יצוין כי בעבר הוגשו שתי הצעות חוק פרטיות בעניין זה על ידי חבר הכנסת מיכאל איתן: הצעת חוק הפטנטים (תיקון – ועדת פיצויים ותגמולים), התשס"ו-2006 (פ/17/1069), והצעת חוק הפטנטים (תיקון – ועדת פיצויים ותגמולים), התשס"ד-2003 (פ/16/1523).

חלקו השני של התיקון המוצע מתייחס לפרק ח' לחוק הפטנטים ("אמצאות בשירות"), ונועד להסדיר את חובת העובד לדווח למעבידו על אמצאות שהמציא בתקופת שירותו ואת סוגיית הקניין ביחס לאמצאות אלה. במסגרת זו מוצע לבטל את תפקידה של ועדת הפיצויים והתמלוגים בקביעת זכאותו של עובד להטבה בעבור אמצאות שירות שקמה לקניין מעבידו. מוצע לקבוע כי ההטבה תיקבע בידי המעביד, ובמקרה של סכסוך בעניין יהיה אפשר להגיש תביעה לבית דין לעבודה.

סעיפים מוצע להגביל את תוקפם של צווי הגבלת פועלות לשנתיים. הדבר יחייב את שר הביטחון, או השר שקבעה הממשלה, לערוך בחינה מחודשת של השיקולים שעמדו בבסיס הטלת הצו לצורך הארכת תוקפו, וכן לנמק כל החלטה להטיל צו או להאריך את תוקפו. התיקון נועד להבטיח כי צו הגבלת פועלות יישאר על כנו רק אם ממשיכה להתקיים ההצדקה להטלתו מלכתחילה. במקביל, מבוטלת חובת התייעצות

בללו התיקון המוצע של חוק הפטנטים, התשכ"ז-1967 (להלן – חוק הפטנטים), כולל שני עיקרים. חלקו הראשון של התיקון המוצע, הנוגע לפרק ו' לחוק הפטנטים ("סמכויות המדינה"), נועד לייעל את ההליכים הקבועים בחוק ביחס לאמצאות בעלות אופי ביטחוני, ואת הדרך לפיצוי בעלי האמצאות על נזקים בשל הגבלות שונות המוטלות על אמצאות מסוג זה, בדרכים אלה:

(א) שינוי ברירת המחדל ביחס לתוקפם של צווי הגבלת פועלות על אמצאות ביטחוניות ועל אמצאות הנוגעות לאנרגיה גרעינית (להלן – צווי הגבלת פועלות) וביחס למתן היתרים להגיש בקשה לרישומן של אמצאות ביטחוניות כפטנטים מחוץ לישראל, כך שהגבלת הפועלות לא תימשך אלא אם כן משרד הביטחון, או משרד אחר שקבעה הממשלה, ינקוט פעולות לשם כך.

(ב) קביעת מנגנון חדש אשר יבחן את הכשירות לפטנט של האמצאה עוד בטרם תרדן ועדת הפיצויים והתמלוגים בשאלת הפיצוי בשל נזקים שנגרמו כתוצאה מהטלת הצו או מדיחית הבקשה להיתר.

(ג) הפיכת ועדת הפיצויים והתמלוגים מגוף מעין-שיפוטי לגוף מינהלי, שחבריו יהיו בעלי מומחיות רלוונטית, וינהל את הליך קביעת הפיצוי בתוך זמן קצוב, תוך מתן אפשרות למבקש החולק על החלטת הוועדה להגיש תובענה לקבלת פיצויים או תמלוגים לבית המשפט המחוזי.

¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 148; התשס"ו, עמ' 195.

² ס"ח התשנ"ב, עמ' 39; התש"ע, עמ' 382.

3. במקום סעיף 97 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 97
- "ערעור ורשות ערעור 97. (א) החלטה סופית של ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית משפט לעניינים מינהליים.
- (ב) החלטה אחרת של ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית משפט לעניינים מינהליים, אם ניתנה לכך רשות מאת שופט של בית משפט לעניינים מינהליים; לעניין זה, "החלטה אחרת" – החלטה לפי סעיפים 33 ו-34 לחוק בתי דין מינהליים."
4. בסעיף 98 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 98
- (1) ברישה, במקום "אזרח ישראל, תושב קבוע בישראל, או אדם אחר החייב בנאמנות למדינה" יבוא "אזרח ישראל, אף אם הוא אזרח של מדינה אחרת, או תושב קבוע בישראל";
- (2) בפסקה (1), במקום "קיבל" יבוא "ביקש" ובסופה יבוא "ושר הביטחון לא דחה את הבקשה בתוך שישה חודשים."
5. בסעיף 99 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 99
- (1) בסעיף קטן (א), המילים "ולאחר התייעצות עם שר המשפטים" – יימחקו.
- (2) בסופו יבוא:
- "(ג) תוקפו של צו שניתן לפי סעיף זה שנתיים, ואולם רשאי השר להאריך את תוקפו בתקופות נוספות, שכל אחת מהן לא תעלה על שנתיים, אם ראה בכך צורך כאמור בסעיף קטן (א);
- (ד) החליט השר לתת צו לפי סעיף זה או להאריך את תוקפו – ינמק את החלטתו."
6. במקום סעיף 101 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 101
- "ערר על הגבלת פעולות 101. (א) המבקש רשאי לערר על צו שניתן לפי סעיף 99 או על הארכה של צו כאמור, לפני ועדת הערר שהוקמה לפי סעיף 96, ואולם לעניין ערר כאמור, יהיה חבר הוועדה מי שהמליץ עליו ראש הממשלה, במקום החבר שהמליץ עליו שר הביטחון.

דברי הסבר

- עם שר המשפטים טרם הטלת הצו, הקבועה כיום בחוק הפטנטים.
- סעיפים** כיום קיימת בחוק זכות לערור לוועדת ערר על 2, 3, 6 הטלת צו הגבלת פעולות, מספר בלתי מוגבל של פעמים, כל זמן שצו הגבלת הפעולות בתוקף, 7 מכיוון שמוצע להגביל את תוקף הצווים, מוצע להגביל גם את זכות הערר בהתאם. זכות הערר תתחדש כל אימת שהוארך תוקף הצו, ועל החלטות ועדת הערר יהיה אפשר לערער לבית המשפט לעניינים מינהליים. נוסף על כך מוצע לשנות את הרכב ועדת הערר, כך שבמקום שופט בית המשפט העליון, ישב בה שופט בית משפט מחוזי בדימוס או מי שבשיר להתמנות לשופט מחוזי. הסעיפים המוצעים מחילים על ועדת הערר את הוראות חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק בתי דין מינהליים),
- בשינויים המחויבים, וכך מחייתרות כמה מהוראות החוק הקיים הנוגעות לסדרי הדין לפני הוועדה. לפיכך מוצע לבטל את סעיפים 96(ד), 97, 101 ו-102 לחוק הפטנטים. וזה נוסח הסעיפים שמוצע לבטלם:
- "96. ...
- (ד) ועדת הערר רשאית לאשר את הצו, לשנותו או לבטלו."
- זכות ערר נוסף**
97. רשות ערר על צו לפי סעיף 94 נתונה למבקש כל זמן שהצו בתקפו והוא רשאי לחזור ולערור עליו גם לאחר שניתנה החלטה בערו, אם לדעתו נשתנו הנסיבות שהיו קיימות בעת מתן החלטה; אולם רשאית הוועדה לחייב

(ב) על ערר לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 96 ו-97, בשינויים המחוייבים.

7. סעיף 102 לחוק העיקרי – בטל.
8. בסעיף 103 לחוק העיקרי –
- (1) ברישה, במקום "אזרח ישראל, תושב קבוע בישראל, או אדם אחר החייב כנאמנות למדינה" יבוא "אזרח ישראל, אף אם הוא אזרח של מדינה אחרת, או תושב קבוע בישראל";
- (2) בפסקה (1), במקום "קיבל" יבוא "ביקש" ובסופה יבוא "והשר לא דחה את הבקשה בתוך שישה חודשים".
9. אחרי סעיף 103 לחוק העיקרי יבוא:

"סימן ב'1: בקשה לפטנט שהוטל לגביה צו הגבלת פעולות

בחינת בקשה שהוטל 103א. ניתן צו לפי סעיפים 94 או 99 (בפרק זה – צו הגבלת פעולות), או שנדחתה בקשה להיתר לפי סעיפים 98(1) או 103(1) (בפרק זה – בקשה להיתר), תיבחן הכשירות לפטנט של האמצאה שבבקשה; על בחינת הבקשה לפטנט יחולו הוראות סימן ב' לפרק ג' וההוראות שנקבעו לפי סעיף 194, בשינויים אלה:

(1) הבקשה תיבחן –

(א) סמוך ככל האפשר למועד הגשתה, בכפוף לתשלום האגרה שנקבעה לכך;

דברי הסבר

לישראל, אם לא ניתן לו היתר לכך משר הביטחון או מהשר שקבעה הממשלה. מוצע לשנות את ברירת המחדל כך שלאחר הגשת בקשה לקבלת היתר להגשת בקשת פטנט מחוץ לישראל (להלן – בקשה להיתר), יעבור הנטל אל השר הנוגע לעניין, ורק אם זה דחה את הבקשה להיתר בתוך שישה חודשים, תוגבל האפשרות להגיש את הבקשה מחוץ לישראל. אף כאן, בדומה לתיקון המוצע לסעיפים 94 ו-99 לחוק הפטנטים, נועד התיקון לצמצם את המצבים שבהם מוגבלת פעולת מבקש הפטנט, לאותם מקרים שבהם נכונה באופן אקטיבי ההחלטה לדרוח את הבקשה להיתר.

סעיף 9 לסעיף 103א המוצע

מוצע לקבוע הליך חדש, של בחינה מסוגת של בקשות לרישום פטנט שהוטל לגביהן צו הגבלת פעולות או שנדחתה לגביהן בקשה להיתר בחינה זו תתנהל על בסיס אמות המידה הקיימות בבחינת בקשות פטנט שאינן ביטחוניות, בשינויים אלה: הבקשה תיבחן בהליך מזורז של "בחינה על-אתר" על פי תקנה 35(ב) לתקנות הפטנטים (נוהלי הלשכה, סדרי דין, מסמכים ואגרות), התשכ"ח-1968; הבוחן יהיה בעל סיווג ביטחוני, כנדרש מאופי הבקשה; הוראות החוק הנוגעות לפרסום קיבול הבקשה ולרישום הפטנט לא יחולו, והודעה על קיבול הבקשה תימסר למבקש ולמשרד הממשלתי הנוגע לעניין בלבד.

את המבקש בהוצאות, אם לדעתה לא היה מקום להגיש ערר נוסף.

"ערר על הגבלת פעולות"

101. (א) המבקש רשאי לערר על צו שניתן לפי סעיף 99 לפני ועדת ערר של שלושה שימנה שר המשפטים, ובין חבריה יהיו שופט בית-המשפט העליון, והוא יהיה יושב-ראש הועדה, ואדם שהמליץ עליו ראש הממשלה.

(ב) הודעה על מינוי הועדה ועל מענה תפורסם ברשומות.

(ג) הגשת הערר לא תעכב את ביצוע הצו.

(ד) ועדת הערר רשאית לאשר את הצו, לשנותו או לבטלו.

זכות ערר נוסף

102. רשות ערר על צו לפי סעיף 99 נתונה למבקש כל זמן שהצו בתקפו, והוא רשאי לחזור ולערר עליו גם לאחר שניתנה החלטה בערה, אם לדעתו נשתנו הנסיבות שהיו קיימות בעת מתן ההחלטה; אולם רשאית הועדה לחייב את המבקש בהוצאות, אם לדעתה לא היה מקום להגיש ערר נוסף.

סעיפים 98 ו-103 לחוק הפטנטים מגבילים את אפשרות הממציא להגיש בקשת פטנט מחוץ

(ב) בידי בוחן שהוא עובד המדינה, שעבר התאמה ביטחונית כמשמעותה בסעיף 15 לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002³ (להלן – חוק שירות הביטחון הכללי);

(ג) בהתאם לכללים בדבר פעולות לאבטחת מידע שהורה עליהם שר הביטחון או מי שהוא הסמיך לכך;
(2) הוראות סעיף 26 לא יחולו, והודעה על קיבול הבקשה תימסר למבקש ולמשרד הביטחון או למשרד אחר שקבעה הממשלה לעניין זה.

התנגדות למתן פטנט
שהוטל לגביו צו
הגבלת פעולות

103ב. משרד שקיבל הודעה לפי סעיף 103א(2) רשאי להתנגד למתן הפטנט, ויחולו לגבי ההתנגדות הוראות סימן ג' לפרק ג', בשינויים המחויבים.

הוראות מיוחדות
לעניין השגה וערעור

103ג. (א) הוראות סעיפים 161 ו-174 יחולו על החלטות הבוחן והרשם לפי סימן זה, בשינויים אלה:

(1) לא השיג המבקש על החלטת הבוחן כאמור בסעיף 161, בתוך שלושה חודשים, תהיה החלטת הבוחן חלוטה;

(2) החלטת בית המשפט בערעור על החלטת הרשם כאמור בסעיף 174, תהיה חלוטה.

(ב) לא הוגשה התנגדות לפי סעיף 103ב עד תום המועד הקבוע להגשתה, או שהוגשה התנגדות כאמור והיא בוטלה או נדחתה סופית בידי הרשם או בית המשפט –

(1) תהיה הבקשה לפטנט מוכרת לצורכי הגשת בקשה לפיצוי לפי סעיף 107 (בפרק זה – בקשה מוכרת);

(2) תירשם הבקשה המוכרת במקום שיקבע שר המשפטים, בהתייעצות עם שר הביטחון או עם הש, לפי העניין.

דברי הסבר

הבוחן או בהתנגדות למתן הפטנט, יהיה אפשר לערער לבית המשפט המחוזי. עם זאת, כדי לא לגרום להתמשכות יתר של ההליכים, מוצע לקבוע כי החלטת בוחן שלא הוגשה לגביה השגה בתוך פרק הזמן הקצוב בסעיף, והחלטת בית המשפט המחוזי בערעור על החלטת הרשם, יהיו חלוטות.

לסעיף קטן (ב)

בקשה שעברה את ההליך המסווג כולו, תהיה מוכרת לצורכי הגשת בקשה לפיצוי (להלן – בקשה מוכרת), ואולם לא יהיה אפשר לרשמה כפטנט כל זמן שצו הגבלת הפעולות בתוקף. הבקשה המוכרת תתועד ברישום חלופי, שיישמר במקום שיקבע שר המשפטים, לאחר התייעצות עם שר הביטחון או עם השר שנקבע לכך.

לסעיף 103ב המוצע

אם ייקבע בתום הליך הבחינה המסווג כי הבקשה כשירה לקיבול, תיפתח האפשרות לפני המשרד הנוגע לעניין להגיש התנגדות, בהליך שגם הוא יהיה מסווג. לציבור הרחב לא תינתן אפשרות להגיש התנגדות לרישום הבקשה כל זמן שצו הגבלת הפעולות עומד בתוקפו.

לסעיף 103ג המוצע

לסעיף קטן (א)

סעיף קטן זה מחיל על ההחלטות המתקבלות בהליך המסווג את ההוראות הרגילות של חוק הפטנטים ביחס להשגות ולערעורים. כך, על החלטת בוחן פטנטים שלא לקבל את הבקשה, יוכל המבקש להגיש השגה לרשם הפטנטים, ועל החלטת רשם הפטנטים בהשגה על החלטת

³ ס"ח התשס"ב, עמ' 179.

תוצאות ביטול צו הגבלת פעולות 103. בוטל צו הגבלת פעולות לאחר קיבול הבקשה לפטנט שלגביה ניתן אותו צו, יראו את הבקשה לפטנט ככל בקשה אחרת שקובלה לפי הוראות סימן ב' לפרק ג', ויחולו לגביה משלב זה ואילך כל ההוראות לפי חוק זה החלות על בקשה אחרת כאמור.

החלפת סעיף 107 .10 במקום סעיף 107 לחוק העיקרי יבוא:

פ"פיצוי בשל הגבלת פעולות 107. (א) הוגשה בקשה לפיצוי לוועדה לענייני פיצויים ותמלוגים שהוקמה לפי סעיף 109 (בסעיף זה – הוועדה) בשל בקשה מוכרת, תקבע הוועדה אם המבקש ניוזק כתוצאה מהטלת צו הגבלת הפעולות או מדחיית הבקשה להיתר, לפי העניין, ואת שיעור הפיצוי שהוא זכאי לו; קבעה הוועדה כי המבקש זכאי לפיצוי, ישלם אוצר המדינה למבקש פיצוי בשיעור שנקבע בהחלטת הוועדה.

(ב) החלטת הוועדה תינתן בתוך שלושה חודשים מיום שהוגשה הבקשה לפיצוי לפי סעיף קטן (א), ואם נדרשה הכרעת הרשם לפי סעיף 133 – מיום שהכריע הרשם כאמור, לפי המאוחר מביניהם.

(ג) שולם פיצוי למבקש לפי סעיף קטן (א), והוארך תוקף צו הגבלת הפעולות לפי סעיף 94(ג) או סעיף 99(ג) בתקופה נוספת, תדון הוועדה בזכאות המבקש לפיצוי נוסף ובשיעורו, על סמך החומר שהיה לפניו בדיון בבקשה לפיצוי כאמור בסעיף קטן (א), ותאפשר למבקש להציג לפניו את עמדתו בעניין.

דברי הסבר

נוק לבעל האמצאה. אמנם, פרשנות זו נשללה על ידי ועדת הפיצויים והתמלוגים בהחלטתה מיום ד' בטבת התש"ע (21 בדצמבר 2009) בעניין פלוני נגד מדינת ישראל (פורסם באתר האינטרנט של רשות הפטנטים בכתובת: <http://www.justice.gov.il/NR/rdonlyres/B5288C16-51BA-437B-9C3D-23AE1BBB7C87/18875/sofitpirsum.doc>), אך יש מקום להבהיר בחקיקה כי הפיצוי יינתן רק בשל נזק שנגרם, ולאחר בחינת קיום הנזק ושיעורו בידי ועדת הפיצויים והתמלוגים על פי בקשה שהגיש לה בעל האמצאה.

לפיכך מוצע להחליף את סעיף 107 האמור ולקבוע כי ועדת הפיצויים והתמלוגים תדון בשאלת הפיצוי על נזק שנגרם כתוצאה מצו הגבלת פעולות, לבקשת המבקש ולאחר שהבקשה צלחה את ההליך המסווג של בחינה והתנגדות. מטרת התיקון המוצע היא למנוע התדיינות ספקולטיבית ביחס לפיצוי הראוי על נזק שנגרם בשל הגבלת הפעולות, אם אפילו לא ידוע אם האמצאה שבבקשה כשירה לרישום כפטנט. ואולם גם אם האמצאה נחשבת כשירה לרישום, אין ודאות כי יש לה ערך כלכלי. לפיכך הוועדה היא שתבחן אם נגרם נזק שבשלו המבקש זכאי לפיצוי, ורק אם ישנה זכאות לפיצוי ייקבע גם שיעורו.

לסעיף 103 המוצע

כאשר יבוטל הצו שהוטל לפי סעיפים 94 או 99 לחוק הפטנטים, תפורסם ברשומות הודעה על קיבול הבקשה לפי סעיף 26 לחוק ויחל מחדש הליך התנגדויות שיהיה פתוח לציבור הרחב, ועל בקשת הפטנט יחול הליך הטיפול הרגיל הקבוע בחוק, שבסופו, אם תימצא האמצאה שבבקשה כשירה לרישום כפטנט, תוכל להירשם בפנקס הפטנטים.

סעיפים 107(א) המוצע

107 סעיף לחוק הפטנטים קובע כדלקמן:

פ"פיצוי בשל הגבלת פעולות

107. ניתן צו לפי סעיף 94 או 99 או לא ניתן היתר לפי סעיפים 98 או 103, ישלם אוצר המדינה לבעל האמצאה פיצוי בשיעור שנקבע בהסכם בין הצדדים, ובאין הסכם – על ידי הוועדה לענייני פיצויים ותמלוגים שהוקמה לפי סעיף 109.

לכאורה, אפשר לפרש את נוסח הסעיף האמור כמחייב את אוצר המדינה לשלם פיצוי בשל עצם מתן הצו או אימתן ההיתר, אפילו בלי שנבדק ונמצא כי נגרם

"המועדים להחלטת 108א. החלטת הוועדה לענייני פיצויים ותמלוגים לפי סעיף 108, תינתן בתוך שנתיים מיום תחילת ניצול האמצאה, או בתוך שלושה חודשים מיום סיום ניצול האמצאה, לפי המוקדם מביניהם."

12. בסעיף 109 לחוק העיקרי, במקום הסיפה החל במילים "שופט בית המשפט העליון" תיקון סעיף 109 יבוא "נציג היועץ המשפטי לממשלה, והוא יהיה היושב ראש, נציג משרד הביטחון או נציג המשרד האחר שקבעה הממשלה כאמור בסעיף 103א(2), לפי העניין, ונציג החשב הכללי, שעברו התאמה ביטחונית כמשמעותה בסעיף 15 לחוק שירות הביטחון הכללי."

13. בסעיף 110 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

"(ב) בבואה להחליט בשאלת הזכאות לפיצויים ושיעורם, תשקול הוועדה בין השאר את הערך הכלכלי והמסחרי שהיה לאמצאה במועד שבו הפכה בקשת הפטנט לבקשה מוכרת כאמור בסעיף 103ג(ב)(1) אלמלא הוטל לגביה צו הגבלת הפעולות או נדחתה הבקשה להיתר, לפי העניין; לצורך החלטתה רשאית הוועדה להיוועץ במומחה, שעבר התאמה ביטחונית כמשמעותה בסעיף 15 לחוק שירות הביטחון הכללי."

דברי הסבר

הפיצויים והתמלוגים כי בעליה זכאי לפיצוי, תדון הוועדה בזכאות המבקש לפיצוי נוסף ובשיעור הפיצוי על סמך החומר שהיה לפניו בדיון בבקשה המקורית לפיצוי, וכך ייחסך מהמבקש הצורך להגיש פעמים נוספות את מלוא החומר שהגיש במסגרת הבקשה המקורית.

סעיף 12 מוצע לשנות את הרכב ועדת הפיצויים והתמלוגים, שתפקידה החדש יתמקד בהערכת ערכה הכלכלי של האמצאה הביטחונית לאחר שכבר עברה את ההליך המסווג של בחינה והתנגדות, ולמנות לחברים בה נציג של היועץ המשפטי לממשלה שיהיה היושב ראש, נציג של משרד הביטחון או המשרד האחר, לפי העניין, ונציג של החשב הכללי.

סעיף 13 מוצע לקבוע קווים מנחים להחלטת ועדת הפיצויים והתמלוגים בעניין פיצויים, בדומה לקווים המנחים הקיימים כיום בסעיף 110 לחוק הפטנטים לעניין תמלוגים המשולמים במקרים של ניצול אמצאה. מוצע כי ייבחנו ערכה הכלכלי והמסחרי של האמצאה, שכן כשירות לרישום כפטנט אין משמעה כי לאמצאה ערך כלכלי, ולעתים גם אין אפשרות למסחר את האמצאה.

בהיותה גוף מינהלי, תוכל הוועדה לקבוע בעצמה את סדרי הדיון לפנייה, מכוח סעיף 17 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, ותוכל לדון בבקשה לפיצוי על בסיס פנייה בכתב, המגובה במסמכים ובחוות דעת מומחה, לפי הצורך מוצע לאפשר לוועדה להיעזר במידת הצורך במומחה בתחום האמצאה, שהוא בעל סיווג ביטחוני מתאים.

הדיון בוועדת הפיצויים והתמלוגים, שהופכת מגוף מעין-שיפוטי לגוף מינהלי, מחליף את ההתדיינות הראשונית בין מבקש הפטנט לבין משרד הביטחון או המשרד האחר, לפי העניין.

לסעיפים 107(ב) ו-108א המוצעים

מוצע לקבוע כי ועדת הפיצויים והתמלוגים תיתן את החלטתה בתוך שלושה חודשים מיום שהוגשה הבקשה לפיצוי, ובמקרה של ניצול אמצאה לפי סעיפים 104 או 105 לחוק הפטנטים, בתוך שנתיים מיום תחילת ניצול האמצאה או בתוך שלושה חודשים מיום סיום ניצול האמצאה, לפי המוקדם מביניהם. אם מדובר באמצאה ביטחונית שעשויה להיות אמצאת שירות לפי פרק ח' לחוק הפטנטים, יושהה הדיון בוועדה עד להכרעה בשאלת הבעלות באמצאה לפי סעיף 133 לחוק הפטנטים. מניסיון העבר עולה כי יש צורך לקצר את ההליך מכיוון שדיוני הוועדה נמשכים לעתים זמן רב, ועלול להיגרם נזק לממציא. ואולם במקרה של ניצול אמצאה, ייתכן שבנקודת הזמן של שלושה חודשים לאחר שהחל ניצול האמצאה, יהיה קשה להעריך את משך הזמן שבו תנוצל האמצאה, וכתוצאה מכך את גובה הפיצוי הראוי, ולכן מוצע כי הוועדה תהיה רשאית לתת את החלטתה בתוך שנתיים מיום תחילת ניצול האמצאה או בתוך שלושה חודשים מיום סיום ניצול האמצאה, לפי המוקדם מביניהם. יצוין כי הצעות החוק הפרטיות שצוינו לעיל בדברי ההסבר לסעיף 107(א) המוצע, ביקשו לקצר את משך הדיונים לשנה אחת.

לסעיף 107(ג) המוצע

מוצע לקבוע כי במקרה שבו הוארך תוקפו של צו הגבלת פעולות ביחס לאמצאה שכבר הוחלט בידי ועדת

- הוספת סעיף 110א 14. אחרי סעיף 110 לחוק העיקרי יבוא:
- "תובענה בעניין פיצויים או תמלוגים
 110א. חלק מבקש על החלטת הוועדה, רשאי הוא להגיש לבית משפט תובענה לקבלת פיצויים או תמלוגים, לפי העניין."
- ביטול סעיפים 111 ו-113 15. סעיפים 111 ו-113 לחוק העיקרי – בטלים.
- תיקון סעיף 114 16. בסעיף 114 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:
- "(ב) הדיון בבית משפט אזרחי או בבית משפט לעניינים מינהליים, בהליכים הנוגעים לפרק זה, יתקיים בדלתיים סגורות, אם לא קבע בית המשפט אחרת."
- ביטול סעיף 115 17. סעיף 115 לחוק העיקרי – בטל.

דברי הסבר

- סעיף 14 אם החלטת ועדת הפיצויים והתמלוגים בעניין הזכאות לפיצויים ושיעורם, מוסכמת על המבקש, יסתיים ההליך אם מבקש הפטנט חולק על החלטתה של הוועדה, הוא יהיה רשאי, לפי סעיף 110א המוצע, להגיש לבית משפט תובענה לקבלת פיצויים או תמלוגים. בהתאם להוראות סעיף 188 לחוק הפטנטים, תובענה כאמור תידון בבית משפט מחוזי.
- סעיפים 111 סעיף 111 לחוק הפטנטים קובע כדלקמן:
 15 ו-17 "סמכות יחודית של הועדה
111. לא יודקק בית משפט או בית דין לענין הנתון לסמכותה של הועדה לעניני פיצויים ותמלוגים, וכל החלטה שניתנה על ידי הועדה תהיה סופית."
- סעיף זה מתייחר מאחר שמוצע להפוך את ועדת הפיצויים והתמלוגים מגוף מעין-שיפוטי לגוף מינהלי, ולאפשר הגשת תובענה כספית לבית משפט בעקבות החלטתה, כאמור לעיל. לפיכך מוצע לבטל את הסעיף האמור.
- סעיפים 113 ו-115 לחוק הפטנטים עוסקים בקביעת סדרי העבודה של ועדת הפיצויים והתמלוגים ושל ועדת הערר, ובסמכויות הפרוצדורליות של ועדות אלה. הסעיפים האמורים מתייחרים בעקבות ביטול תפקידיה המעין-שיפוטיים של ועדת הפיצויים והתמלוגים, ובעקבות החלטת הוראות חוק בתי דין מינהליים בדבר סמכויות וסדרי דין, על ועדת הערר. לפיכך מוצע לבטל את הסעיפים האמורים, וזה נוסח הסעיפים שמוצע לבטלם:
- "סדרי עבודתן של הועדות
113. ועדת ערר, כאמור בסעיפים 96 ו-101, והועדה לעניני פיצויים ותמלוגים (להלן בסימן זה – הועדות) יקבעו כל אחת לעצמה את סדרי עבודתן, במידה שלא נקבעו בחוק זה או על פיו."
- "סמכויות הוועדות 115. (א) הוועדות יהיו מוסמכות –
- (1) להשיג כל עדות שבכתב או שבעל פה אשר יראו בה צורך;
- (2) להזמין כל אדם לבוא לפניו להעיד או להגיש כל מסמך שברשותו, לחקרו ולדרוש ממנו כל מסמך שברשותו;
- (3) לכפות את התייצבותו של אדם שלא ציית להזמנה ולא הצטרק על כך להנחת דעתו, לצוות עליו לשלם את כל ההוצאות שנגרמו על ידי אי-ציותו להזמנה או כפיית התייצבותו, וכן לקנוס אותו בסכום כסף עד שבעים וחמש לירות;
- (4) לחייב כל עד להעיד בשבועה או בהן צדק בדרך הנהוגה בבית משפט;
- (5) לקנוס בסכום כסף עד שבעים וחמש לירות אדם שנדרש להעיד בשבועה או בהן צדק או להגיש מסמך וסירב לעשות כן ללא צידוק סביר, ובלבד שלא יידרש אדם להשיב על שאלה העלולה להפלילו ולא ייקנס על סירובו להשיב עליה;
- (6) לקבל כל ראייה שבכתב או שבעל פה, אף אם אינה קבילה במשפט אזרחי או פלילי;
- (7) לפסוק לאדם שהזמן לבוא לישיבת ועדה סכום כסף שהוציא, לפי דעת הועדה, עקב בואו לישיבה.
- (ב) הועדה לעניני פיצויים ותמלוגים רשאית לצוות שישולם, עוד לפני מתן החלטתה הסופית, סכום הפיצויים או התמלוגים שאינו במחלוקת, כולו או מקצתו."
- סעיף 16 מוצע לקבוע בסעיף 114(ב) לחוק הפטנטים כי דיונים המתנהלים בבית משפט לעניינים מינהליים, או בבית משפט אזרחי, בהליכים הנוגעים לפרק ו' לחוק הפטנטים, יידונו בדלתיים סגורות אם לא קבע בית המשפט אחרת, מאחר שמדובר בדיונים באמצאות ביטחוניות שצו הגבלת פעולות מונע את פרסומן.

"הודעה על אמצאות 131. (א) בפרק זה, "אמצאת שירות" – אמצאה של עובד, שהגיע אליה עקב שירותו ובתקופת שירותו.

(ב) עובד חייב להודיע למעבידו בכתב על כל אמצאה שהגיע אליה עקב שירותו או בתקופת שירותו, סמוך ככל האפשר לאחר שהמציא אותה, ולא יאוחר מן המועד שהוא עומד להגיש בו את בקשת הפטנט עליה; בהודעתו יפרט העובד אם לדעתו מדובר באמצאת שירות אם לאו וכן את שמו של כל אדם שנטל חלק בפיתוח האמצאה; טען העובד כי לא מדובר באמצאת שירות, ינמק את טענתו.

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיף זה, היתה האמצאה בתחומי עיסוקו של המעביד, או בתחום מקצועו של העובד שבשלו הוא מועסק אצל המעביד או הקשור לעבודתו אצל המעביד, או שהמציאת האמצאה היתה חלק מתפקידו של העובד, והעובד לא מסר הודעה עליה כאמור בסעיף קטן (ב), חזקה כי האמצאה היא אמצאת שירות, אלא אם כן הוכח אחרת.

אמצאות שירות 132. (א) אמצאת שירות תקום לקניין המעביד, אם אין בין העובד למעביד הסכם אחר בכתב לעניין זה, זולת אם ויתר המעביד בכתב על האמצאה.

דברי הסבר

אחד, ומההגדרה "אמצאת שירות" מצד שני (הגדרה זהה להגדרה "אמצאת שירות" בחוק הקיים), במקרים שבהם עובד לא הודיע למעבידו כנדרש על אמצאה שהמציא שהיא בתחומי עיסוקו של המעביד, בתחום מקצועו של העובד שבשלו הוא מועסק אצל המעביד או הקשור לעבודתו אצל המעביד, או שהמציאת האמצאה היתה חלק מתפקידו של העובד, תקום חזקה, הניתנת לסתירה, כי מדובר באמצאת שירות, שכן במקרים אלה סביר יותר להניח כי מדובר באמצאת שירות. התיקון המוצע נועד לתמרץ עובד לרווח על אמצאות שאליהן הגיע במקרים כאמור, על ידי קביעה שתוצאת אי-הדיווח תהיה העברת נטל ההוכחה שהאמצאה אינה אמצאת שירות אל העובד. טעם נוסף להעברת נטל ההוכחה הוא שהפרת חובת הדיווח וחלוף הזמן עד שלמעביד נודע על האמצאה, יוצרים – בשל מחדלו של העובד – קושי למעביד לברר את זכויותיו ולעמוד עליהן.

לסעיף 132 המוצע

סעיף 132 לחוק הפטנטים, שמוצע להחליפו, קובע כדלקמן:

"אמצאות עקב שירות

132. (א) אמצאה של עובד, שהגיע אליה עקב שירותו ובתקופת שירותו (להלן – אמצאת שירות), תקום לקניין מעבידו, אם אין ביניהם הסכם אחר לעניין זה, זולת אם ויתר המעביד על האמצאה תוך שישה חדשים מיום שנמסרה לו ההודעה לפי סעיף 131.

סעיף 18 לסעיף 131 המוצע

סעיף 131 לחוק הפטנטים קובע כדלקמן:

"הודעה על אמצאות

131. עובד חייב להודיע למעבידו בכתב על כל אמצאה שהגיע אליה עקב שירותו או בתקופת שירותו, סמוך ככל האפשר לאחר שהמציא אותה, וכן על כל בקשת פטנט שהגיש"

אמצאת שירות, אשר קמה לקניינו של המעביד, כברירת מחדל, מוגדרת כיום בסעיף 132(א) לחוק הפטנטים כ"אמצאה של עובד, שהגיע אליה עקב שירותו ובתקופת שירותו".

מוצע להחליף את הסעיף האמור ולקבוע כי חובת ההודעה למעביד על אמצאה שהעובד הגיע אליה עקב שירותו או בתקופת שירותו, תחול סמוך ככל האפשר לאחר שהמציא העובד את האמצאה, ובכל מקרה לא יאוחר מן המועד שבו העובד עומד להגיש את האמצאה לרישום כפטנט. כמו כן מוצע להרחיב את התוכן של ההודעה שאותה נדרש העובד להעביר למעביד, כך שיהיה עליו לציין את שמו של כל אדם אחר שנטל חלק בפיתוח האמצאה, וכן יהיה עליו לנמק את טענתו במקרה שבו הוא טוען שאין מדובר באמצאת שירות, שכן בידיו המידע הרלוונטי לביסוס עמדתו.

נוסף על כך, ובלי לגרוע מחובת ההודעה על אמצאה שהעובד הגיע אליה עקב שירותו או בתקופת שירותו מצד

(ב) קיבל מעביד הודעה לפי סעיף 131(ב), ובה טען העובד כי אין מדובר באמצאת שירות, יודיע המעביד בכתב, בתוך שלושה חודשים, אם הוא סבור כי מדובר באמצאת שירות אם לאו.

(ג) (1) הודיע המעביד כאמור בסעיף קטן (ב), כי הוא סבור שהאמצאה היא אמצאת שירות – יחולו הוראות סעיף 133;

(2) לא מסר המעביד הודעה בתוך שלושה חודשים, כאמור בסעיף קטן (ב) – יראו זאת כסכסוך בשאלה אם מדובר באמצאת שירות, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 133, והמעביד יישא בהוצאות ההליך האמור בסעיף 133, אלא אם כן נקבע אחרת על ידי הרשם לפי נסיבות העניין;

(3) ויתר המעביד בכתב על האמצאה – תקום האמצאה לקניין העובד.

החלפת סעיף 134 .19 במקום סעיף 134 לחוק העיקרי יבוא:

”הטבה בעד אמצאת שירות 134. (א) באין הסכם בכתב הקובע אחרת –

(1) יהיה העובד זכאי לקבל מהמעביד הטבה בעד אמצאת שירות שהמעביד לא ויתר עליה כאמור בסעיף 132(ג);

ד ב ר י ה ס ב ר

שמסר לו עובדו, מוצע לקבוע כי המעביד יישא בהוצאות ההליך האמור בסעיף 133, אלא אם כן קבע הרשם אחרת לפי נסיבות העניין, במקרים שהלוקת ההוצאות בדרך אחרת נראית לו מוצדקת יותר.

לסעיף קטן (ג)3

אם ויתר המעביד בכתב על זכויותיו באמצאה, מוצע לקבוע מפורשות כי אמצאת השירות תקום לקניין העובד, זאת בניגוד לסעיף 132(ב) הקיים שקובע כי במקרה שבו לא השיב המעביד להודעת העובד “לא תקום האמצאה לקניין המעביד”. דרישת הכתב נועדה ליצור ודאות משפטית הנדרשת במקרה שבו מוענקת זכות קניינית, אך אין בכך כדי לגרוע מזכותו של עובד לתבוע את המעביד בשל הפרת הסכם, אם ניתנה לו התחייבות לוותר על אמצאת השירות שלא קיבלה ביטוי במסמך בכתב.

סעיפים 134 ו-135 לחוק הפטנטים קובעים 19 ו-20 כדלקמן:

”תמורה בעד אמצאת שירות

134. באין הסכם הקובע אם זכאי העובד לתמורה בעד אמצאת שירות, ובאילו מידה ובאילו תנאים, ייקבע הדבר על ידי הועדה לעניני פיצויים ותמלוגים שהוקמה לפי פרק ו’.

(ב) הודיע העובד בהודעתו לפי סעיף 131 כי בהעדר תשובה נוגדת של המעביד, תוך ששה חודשים מיום מתן הודעת העובד, תקום האמצאה לקניין העובד, ולא נתן המעביד תשובה נוגדת כאמור, לא תקום האמצאה לקניין המעביד.”

השינויים בסעיף 132 המוצע לעומת סעיף 132 הקיים, הם אלה: קיצור התקופה שבמהלכה על המעביד להשיב להודעת העובד, משישה חודשים לשלושה חודשים; חיוב המעביד לתת הודעה בכתב במקרה שבו הוא מוותר על האמצאה; והבניה ברורה יותר של התוצאות המשפטיות של שלוש התגובות האפשריות מצד המעביד, כמפורט להלן:

לסעיף קטן (ג)1

אם הודיע המעביד כי הוא סבור כי מדובר באמצאת שירות – יחולו הוראות סעיף 133 לחוק הפטנטים שעניינן הכרעה בידי רשם הפטנטים בשאלה אם מדובר באמצאת שירות.

לסעיף קטן (ג)2

אם לא השיב המעביד לפניית העובד בהתאם לקבוע בסעיף 132(ב) המוצע – יראו זאת כסכסוך בשאלה אם מדובר באמצאת שירות והעניין יוכרע בידי רשם הפטנטים בהתאם להוראות סעיף 133 לחוק הפטנטים. עם זאת, כדי לאן בין הצדדים ולתמרץ את המעביד להשיב להודעה

(2) גובהה של ההטבה כאמור בפסקה (1) ייקבע בידי המעביד; בקביעת גובה ההטבה יהיה המעביד רשאי להתחשב, בין השאר, באלה:

- (א) התפקיד שבו הועסק העובד;
- (ב) טיב הקשר בין האמצאה לעבודת העובד;
- (ג) תרומת המעביד להמצאת האמצאה או לפיתוחה;
- (ד) אפשרויות הניצול של האמצאה וניצולה למעשה;
- (ה) יוזמתו של העובד באמצאה.

(ב) התעורר סכסוך בעניין הנוגע להטבה בעד אמצאת שירות או בעניין הסכם כאמור בסעיף קטן (א), רשאים העובד או המעביד, על אף האמור בסעיף 188, להגיש תובענה בעניין לבית דין לעבודה כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969⁴.

20. סעיפים 135 ו-136 לחוק העיקרי – בטלים.

ביטול סעיפים
135 ו-136

דברי הסבר

להמציא אמצאות ולהודיע עליהן למעבידו. יודגש כי לעובד אין זכויות קנייניות באמצאה. להבהרת נקודה זו, הוחלפה המילה "תמורה" הקיימת כיום בחוק הפטנטים, במילה המתאימה יותר – "הטבה".

הזכויות לקבלת הטבה בעד אמצאת שירות לפי סעיף 134 המוצע, מהווה ברירת מחדל, ותחול רק במקרים שבהם לא נחתם מראש הסכם בין העובד והמעביד הקובע כללים אחרים לעניין אמצאות שירות. כך, אם נחתם הסכם ובו נקבע כי העובד אינו זכאי להטבה תמורת אמצאות שירות או אם נקבעה בו הטבה בגובה אחר – יחולו הוראות ההסכם, תוך שמירת הזכות למעביד ולעובד לעצב את ההסדר המקובל עליהם בעניין; ואולם אין בכך כדי לגרוע מתחולת עקרונות דיני החוזים ומשפט העבודה, המעניקים לערכאה המוסמכת את הכללים לקבוע, במקרים המתאימים, כי תניה בחוזה עבודה בטלה, וכן את תוצאות דבר בטלותה.

יובהר, כי לגבי גוף מתוקצב או גוף נתמך, כהגדרתם בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, הסכם בנוגע לזכויות להטבות בעד אמצאות שירות, כמו גם ויתור המעביד על אמצאות שירות, כפופים להוראות סעיף 29 לאותו חוק. עם גופים אלה נמנים מוסדות שונים העוסקים לא אחת במחקר או בפיתוח אמצאות, כגון האוניברסיטאות וקופות החולים.

התיקון המוצע קובע כי בהעדר הסכם, גובה ההטבה ייקבע בידי המעביד וישולם על ידו. בקביעת גובה ההטבה יהיה המעביד רשאי להתחשב, בין השאר, בתפקיד שבו הועסק העובד, בטיב הקשר שבין האמצאה

הנחיות לקביעת התמורה

135. הוועדה לעניני פיצויים ותמלוגים בבואה להכריע לעניין סעיף 134 תתחשב, בין היתר, בגורמים אלה:

- (1) התפקיד בו הועסק העובד;
- (2) טיב הקשר בין האמצאה לעבודת העובד;
- (3) יוזמתו של העובד באמצאה;
- (4) אפשרויות הניצול של האמצאה וניצולה למעשה;
- (5) הוצאות סבירות בנסיבות הענין שהוציא העובד להשגת הגנה על האמצאה בישראל.

עיון שנית

136. הוועדה לעניני פיצויים ותמלוגים תהא מוסמכת לחזור ולדון בהכרעה לפי סעיף 134, אם לדעתה נשתנו הנסיבות שהיו קיימות בעת מתן ההכרעה והיא נתבקשה לעשות כן; אולם רשאית הוועדה לחייב את המבקש בהוצאות, אם לדעתה לא היה מקום לבקשה.

מוצע להחליף את סעיף 134 לחוק הפטנטים, לבטל את סעיפים 135 ו-136 לאותו חוק, ולקבוע בסעיף 134 המוצע הוראות חדשות הנוגעות לזכויות העובד להטבה בעקבות אמצאת שירות שהמציא, שקמה לקניין המעביד. מוצע כי קביעת ההטבה לא תיעשה עוד בידי ועדת הפיצויים והתמלוגים אלא בידי המעביד, כמפורט להלן:

לפי הוראות סעיף 134 המוצע, ככל שאין הסכם בכתב הקובע אחרת, עובד שהמציא אמצאת שירות שקמה לקניין המעביד, יהיה זכאי להטבה, וזאת במטרה לתמרץ אותו

⁴ ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

21. בסיפוף 158ג) לחוק העיקרי, המילים "סעיף 109 ולפי" – יימחקו. תיקון סעיף 158
22. בחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, בתוספת, בסופה יבוא: "20. ועדת ערר לפי סעיף 96 לחוק הפטנטים, התשכ"ז-1967". תיקון חוק בתי דין מינהליים
23. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000⁵, בתוספת השנייה, בסופה יבוא: "16. פטנטים – ערעור לפי סעיף 97 לחוק הפטנטים, התשכ"ז-1967". תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים
24. תחילתו של חוק זה ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011) (להלן – יום התחילה). תחילה
25. (א) לעניין צו הגבלת פעולות שניתן לפי סעיפים 94 או 99 לחוק העיקרי, או בקשה להיתר שהוגשה לפי סעיף 98(1) או סעיף 103(1) לחוק העיקרי, לפני יום התחילה, יראו את יום התחילה כיום מתן הצו או כיום הגשת הבקשה להיתר, לפי העניין. (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) והוראות חוק זה, על הליכים התלויים ועומדים לפני ועדת הפיצויים והתמלוגים ביום התחילה, יחולו הוראות החוק העיקרי כנוסחו ערב יום התחילה. הוראות מעבר

דברי הסבר

כל תפקיד המוטל על הרשם לפי חוק הפטנטים, למעט תפקידים וסמכויות לפי סעיף 109 ולפי פרק ז' לחוק, לאור השינוי המוצע לסעיף 109 לחוק הפטנטים במסגרת סעיף 12 להצעת החוק, יש לשנות את סעיף 158 לחוק הפטנטים בהתאם.

סעיפים 22 ו-23 הפטנטים, את חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, על ידי תיקון התוספת לאותו חוק, כמו כן מוצע לאפשר הגשת ערעור מינהלי על החלטת ועדת הערר על ידי תיקון התוספת השנייה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 (ר' גם דברי הסבר לסעיפים 2, 3, 6 ו-7 להצעת החוק).

סעיף 24 מוצע כי מועד התחילה של התיקון המוצע יהיה ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011) (להלן – יום התחילה).

סעיף 25 כדי לפתור בהקדם האפשרי עיכובים קיימים בטיפול בבקשות פטנט ביטחוניות, מוצע להחיל את התיקון המוצע גם על בקשות פטנט שכבר הוגשו ושהוטל עליהן צו הגבלת פעולות לפני יום התחילה, או שהוגשה לגביהן בקשה להיתר להגשתן מחוץ לישראל לפני יום התחילה וטרם נענתה. במקרים אלה יראו את יום התחילה כיום הטלת הצו או הגשת הבקשה, לפי העניין. עם זאת, התיקון המוצע לא יחול על הליכים התלויים ועומדים לפני ועדת הפיצויים והתמלוגים ביום התחילה, בין אם בבקשה לפיצוי בשל הטלת צו הגבלת פעולות ובין אם בבקשה לתמורה בשל אמצאת שירות.

לעבודת העובד, בתרומת המעביד להמצאת האמצאה או לפיתוחה, באפשרויות הניצול של האמצאה וניצולה למעשה וביזמתו של העובד באמצאה.

אמות המידה האמורות, ברובן, הן אותן אמות מידה שכיום הועדה לענייני פיצויים ותמלוגים מתחשבת בהן, בין השאה בבואה להכריע בדבר מתן תמורה לעובד בעד אמצאת שירות, בהתאם לנוסח הנוכחי של סעיף 135 לחוק הפטנטים. אמות המידה נועדו לסייע בקביעת שיעור ההטבה שלה זכאי עובד בשל אמצאה פלונית. כך למשל, ככל שתפקידו של העובד קשור בפיתוח אמצאות, וככל שמשכורתו ודרגתו משקפות את יכולתו להגיע לאמצאות או את רווחיו של המעביד מאמצאות, כך צפויה להיות ההטבה מצומצמת יותר ואף אפסית. לעומת זאת, ככל שהאמצאה אינה קשורה לתפקיד העובד, וכל עוד מדובר בכל זאת באמצאת שירות, צפויה ההטבה להיות גדולה יותר.

עוד מוצע לקבוע כי אם התעורר סכסוך בעניין הנוגע להטבה בעד אמצאת שירות או בעניין הסכם בין המעביד לעובד בדבר אמצאת שירות, יהיו רשאים העובד או המעביד להגיש תובענה בעניין לבית הדין האזורי לעבודה. זאת בניגוד להסדר הכללי הקבוע בחוק הפטנטים לעניין סמכותו הבלעדית של בית המשפט המחוזי, כפי שקבוע בסעיף 188 לחוק, שימשיך לחול לעניין ערעורים על החלטת רשם הפטנטים בשאלה אם אמצאה פלונית היא אמצאת שירות לפי סעיף 133 לחוק הפטנטים.

סעיף 21 סעיף 158 לחוק הפטנטים עוסק בסמכויות סגן רשם הפטנטים, וקובע כי הוא רשאי למלא

⁵ ס"ח התש"ע, עמ' 190; התשס"ח, עמ' 874.